

Christelijke Hogeschool Windesheim
De heer Prof. dr. A.W.C.A. Cornelissen
Postbus 10090
8000 GB ZWOLLE

Laan van Nieuw Oost-Indië 334
2593 CE Den Haag
Postbus 93245
2509 AE Den Haag
Telefoon 070 349 51 11
Fax 070 349 51 00
www.zonmw.nl
info@zonmw.nl

Dossiernummer
70-73305-98-710
Ons kenmerk
2016/19003/ZONMW

Onderwerp

Honorering van uw subsidieaanvraag, projectnummer 70-73305-98-710

Datum

8 september 2016

Geachte heer Cornelissen,

heer Albert,

Contactpersoon

Bart Kooiman
Telefoon 070 349 50 25
memorabel@zonmw.nl

Op 17 mei 2016 heeft u bij ZonMw een subsidieaanvraag ingediend met de titel: *De betekenis van sociale robots voor thuiswonende mensen met dementie: zin en onzin?*. Met genoegen laat ik u weten dat de Memorabel subcommissie 'Kennismatige uit de praktijk' een positief oordeel heeft over uw aanvraag. Dat betekent dat ZonMw u de subsidie zal toekennen. In deze brief leest u hoe ZonMw tot dit oordeel is gekomen en wat u moet doen voordat uw project van start kan gaan.

Beoordeling

Uw aanvraag is beoordeeld op relevantie en op kwaliteit, volgens de criteria in de subsidieoproep. ZonMw ontving 18 subsidieaanvragen, waarvan er 9 worden gehonoreerd. De beoordelingsprocedure was als volgt: de aanvragen zijn schriftelijk beoordeeld door externe referenten. Vervolgens kregen de aanvragers de mogelijkheid tot een schriftelijk wederhoor.

De subcommissie heeft een eindoordeel over de relevantie en kwaliteit van de subsidieaanvragen gegeven. Dit oordeel is gebaseerd op uw aanvraag, de beoordeling hiervan door referenten en uw reactie. Hierbij zijn de volgende opmerkingen van belang:

Relevantie

- De aanvraag sluit aan bij de doelstelling van de subsidieoproep. Op welke wijze sociale robots kunnen worden ingezet voor zelfstandig thuis wonen met dementie, is een relevante vraag.
- Het bij elkaar brengen van het aanbod aan zorgrobots en het zelfmanagement van mensen met dementie (MMD) vindt de commissie een goed uitgangspunt. De commissie vindt, in lijn met twee referenten, dat het zelfmanagement van MMD en de volhoudtijd van mantelzorgers in de opbrengsten van het onderzoek centrale aandacht moeten krijgen.
- De commissie is niet geheel overtuigd van de implementeerbaarheid van de resultaten. Zij verzoekt u om een nadere uitwerking van de contextvariabelen waarin de sociale programma's met behulp van robots worden geïmplementeerd.
- De commissie mist aandacht voor de inbedding van de interventie in het financieringssysteem en de kans op continuïteit van het aanbod bij thuiswonende MMD. Zij verzoekt u een onderbouwde inschatting te maken van de kans op bekostiging van de sociale programma's met robots, en daarmee de brede beschikbaarheid van dit aanbod.

- Ervarensdeskundigen zijn goed betrokken in het project. De commissie vindt de aandacht voor diversiteit beperkt. In het wederhoor geeft u aan dat u streeft naar maximale diversiteit in de doelgroep. De commissie verzoekt u te concretiseren op welke wijze deze verschillen worden gebruikt met het oog op de generaliseerbaarheid van de resultaten naar een bredere doelgroep.

Het eindoordeel over de relevantie van uw subsidieaanvraag luidt: relevant.

Kwaliteit

- De commissie heeft vertrouwen in het plan van aanpak, mede door goed projectmanagement.
- De commissie is positief over de aandacht voor ethische aspecten in de aanvraag. Deze zijn waardevol voor een eerste verkenning van de inzet van sociale programma's met robots.
- Begrip van het werkingsmechanisme van sociale programma's met robots op het welzijn van MMD en mantelzorgers is cruciaal voor de toegevoegde waarde van het project. Over de werkende bestanddelen van sociale programma's is meer bekend in de literatuur, dan weergegeven in de aanvraag. De commissie verzoekt u met name de kennis die daarover is opgedaan in Japan mee te nemen in uw project.
- De commissie merkt op dat de aanvraag geen melding maakt van mogelijk commercieel gebruik van de projectresultaten, terwijl de resultaten mogelijk wel commerciële waarde hebben. Bijvoorbeeld de te ontwikkelen applicaties voor een sociale robot. Verderop in deze brief leest u meer over de Algemene Subsidiebepalingen van ZonMw, waaraan u zich committeert door ondertekening van het Meldingsformulier Start Project. Graag wijst ZonMw u in het bijzonder op Artikel 19.3: "Cofinanciering of anderszins aan het project bijdragen door derden geven geen recht op het exclusief gebruik en/of toepassing van de resultaten, tenzij bij schriftelijke overeenkomst voorafgaand aan de uitvoering van het project anders geregeld en mits via zo'n overeenkomst de geldende regelgeving op het gebied van staatssteun niet wordt ontweken of geschonden." Mochten er overeenkomsten of afspraken bestaan tussen uw organisatie en derden, dan dient u deze per ommekeer ter beoordeling voor te leggen aan ZonMw.

Het eindoordeel over de kwaliteit van uw subsidieaanvraag luidt: voldoende.

Op basis van beide eindoordelen heeft de subcommissie vervolgens een rangschikking van alle aanvragen die voor honorering in aanmerking kwamen gemaakt. Op grond hiervan heeft ZonMw uw aanvraag gehonoreerd.

De commissie verzoekt u om bij de uitvoering van uw project:

- Samen te werken met andere projecten. Uw project is een 'puzzelstukje' in de strijd tegen dementie. De commissie verzoekt u projectresultaten te combineren daar waar mogelijk. ZonMw verzoekt u concrete stappen die u zet en/of afspraken die u maakt met andere projecten, te rapporteren.
- Te beschrijven hoe participatie van (eind)gebruikers vorm krijgt. Houd daarbij ook rekening met mensen met dementie die een beperkt sociaal netwerk hebben. In de projectgroep worden ervaringsdeskundigen (mensen met dementie en/of mantelzorgers) aantoonbaar betrokken, zowel bij de voorbereiding als bij de uitvoering van het project. Indien zij nog niet in de projectgroep vertegenwoordigd zijn: voor het goedkeuren van het voortgangsverslag dient ZonMw minimaal één naam en affiliatie te ontvangen.
- Bij te dragen aan de ontwikkelingen binnen het Deltaplan Dementie. In deze subsidieronde "Kennismvragen uit de praktijk", werkt ZonMw samen met de pijler "Verbetering van de zorg en ondersteuning bij dementie" van het Deltaplan Dementie. Deze pijler wordt momenteel vormgegeven. In de eerste fase van het bijbehorende verbeterprogramma ligt de nadruk op de verbetering van de dagelijkse zorg voor mensen met dementie. Ervaringen worden uitgewisseld en

goede voorbeelden worden gedeeld. Het perspectief van de mensen met dementie en hun familieleden, zoals uitgewerkt in de Zorgstandaard Dementie, vormt daarbij de leidraad. U dient met uw project actief bij te dragen aan deze pijler.

In het voortgangsverslag en eindverslag dient u over alle bovenstaande opmerkingen te rapporteren. Indien er tussentijds afwijkingen zijn van de tijdsplanning en/of het plan van aanpak dient u dit volgens de subsidiebepalingen direct te melden bij ZonMw (artikel 4 Meldplicht).

In deze brief staat een aantal aanvullende vragen aan de projectleider/penvoerder, waarop ZonMw graag per ommegaande een reactie ontvangt via memorabel@zonmw.nl. U vindt deze vragen omkaderd in deze brief.

Financiering

Hoogte subsidiebedrag

De financiële bijdrage van ZonMw voor uw project bedraagt maximaal € 146.999,00 voor de duur van maximaal 18 maanden. Dit bedrag is inclusief eventueel verschuldigde BTW. Het subsidiebedrag is € 5.000,00 lager vastgesteld omdat de accountantskosten niet subsidiabel is.

Wat moet u doen?

Om de bevoorschotting te realiseren:

- ontvangt ZonMw van u het meldingsformulier start project, binnen 4 weken na dagtekening van deze brief.
- start het project binnen zes maanden na dagtekening van deze brief.

Een toelichting en overige voorwaarden met **dikgedrukte** deadlines vindt u hieronder.

Belangrijk: schriftelijke bevestiging binnen vier weken

ZonMw kan u een voorschot voor het eerste projectjaar verstrekken. Dit is echter pas mogelijk als u heeft ingestemd met de subsidievoorwaarden en het project daadwerkelijk gestart is. Daartoe dient u voor **6 oktober 2016** schriftelijk onderstaande informatie door te geven aan ZonMw. Hiervoor kunt u gebruikmaken van het bijgevoegde meldingsformulier:

- uw instemming met de voorwaarden die van toepassing zijn op de toekenning van de financiële bijdrage;
- de startdatum van uw project;
- de bank- en referentiegegevens voor de betalingen van de subsidie;
- Ten aanzien van de goedkeuring van de METC of CCD:
 - Als geen verklaring(en) is vereist, stuurt u een schriftelijke bevestiging hiervan.
 - Als de verklaring(en) noodzakelijk is voor de start van het project, stuurt u de verklaring voor de start van het project aan ZonMw.
 - In het geval de verklaring(en) pas later in het project vereist is, geeft u aan wanneer de verklaring(en) nodig is. Dit is maximaal één jaar na de start van het project. ZonMw keert dan een voorschot uit voor het eerste projectjaar. Verdere voorschotten kan ZonMw alleen betalen als een kopie van de verklaring(en) is ontvangen.

Start project

Ik wijs u erop dat het project **uiterlijk zes maanden** na dagtekening van deze brief moet beginnen. Gaat het project later van start, dan vervalt de honorering van uw aanvraag. Hiervan kan alleen in zeer bijzondere gevallen worden afgeweken.

TOPICS-MDS

Indien het project gericht is op een populatie van vijfenzeventig jaar en ouder, dan is het gebruik van de Minimale Data Set (MDS) (zorgvrager en mantelzorger) die is ontwikkeld in het Nationaal Programma Ouderenzorg in principe verplicht. De vragenlijsten, codeboeken en syntaxen kunt u vinden op www.topics-mds.eu. U kunt gevraagd worden de verzamelde TOPICS-MDS data voor secundair gebruik centraal bijeen te brengen. Voor inhoudelijke afstemming kunt u contact opnemen met de projectgroep TOPICS-MDS, via <http://topics-mds.eu/>.

Communicatie

Logo's

Het Nationaal Programma Ouderenzorg (NPO) draagt financieel bij aan deze subsidieronde. Naast het opvoeren van het ZonMw-logo, dient u de logo's van het Deltaplan Dementie en het BeterOud logo op te voeren bij publieke uitingen. U kunt het label en de logo's downloaden op de websites van de genoemde organisaties. Daarnaast blijven wij graag op de hoogte van uw publieke uitingen middels een link en/of kopie.

Publiekssamenvatting

ZonMw publiceert alle gehonoreerde projecten op haar website met een leesbare Nederlandse samenvatting. Daarnaast vindt u via www.zonmw.nl/memorabel de publicatie 'Dementie in Onderzoek' met hierin een overzicht van alle Memorabel projecten. Uw project wordt daar op basis van uw publiekssamenvatting ook in opgenomen. Wij verzoeken u daarom om uw Nederlandse publiekssamenvatting zo spoedig mogelijk, maar tenminste **binnen twee weken** na dagtekening van deze brief aan te leveren. Hiervoor kunt u in ProjectNet het tekstvak Publiekssamenvatting met 150 woorden (1000 karakters, inclusief spaties) gebruiken. Deze samenvatting is bedoeld voor een breed geïnteresseerd publiek met verschillende achtergronden, op taalniveau eind VWO. Zie de schrijfwijzer op <http://www.zonmw.nl/nl/over-zonmw/logo-huisstijl>. Het staat u vrij de publicatie te verspreiden in uw netwerk.

Artikelenreeks 'Het gezicht van dementieonderzoek'

ZonMw publiceert in samenwerking met het Deltaplan Dementie persoonlijke artikelen over Memorabelonderzoek onder de titel 'Het gezicht van dementieonderzoek': zie [deze link](#). Er verschijnen jaarlijks ca. 10 artikelen. U kunt hiervoor worden uitgenodigd.

Synergie en de strijd tegen dementie

De strijd tegen dementie is gebaat bij samenwerking. Binnen Memorabel willen ZonMw en het Deltaplan Dementie de krachten bundelen. ZonMw verzoekt u actief bij te dragen aan de strijd tegen dementie, door te participeren in inspanningen om projecten met elkaar te verbinden en actief kennis te delen daar waar relevant.

Sinds 2014 is ZonMw medeorganisator van het jaarevent Deltaplan Dementie. Tijdens de eerste editie van dit event in 2014 vond ook de eerste projectleidersbijeenkomst plaats in de vorm van een workshop getiteld 'Memorabel Minds the Gap' (2014) en presenteerde commissievoorzitter prof. Iris Sommer en plaatsvervangend directeur dhr. Edvard Beem de stand van zaken van Memorabel: 'Van Molecuul naar Maatschappij' (2015). Met de workshop is een start gemaakt met een langdurige interdisciplinaire samenwerking om bij te dragen aan het oplossen van de dementiepuzzel. Een belangrijke uitkomst van de bijeenkomst is de wens voor meer uitwisseling tussen de Memorabelprojecten. In bijgevoegd Excelbestand hebben wij enkele kerngegevens van de studies verzameld.

Vraag aan de projectleider/pervoerder: Graag verzoeken wij u de gewenste informatie over uw project in te vullen en te retourneren naar memorabel@zonmw.nl via het Excelbestand dat u per e-mail ontvangt.

Ook plaatsen wij zoveel mogelijk de onderzoeksvoorstellen, zoals ingediend bij ZonMw, in een beveiligde digitale omgeving. Het doel hiervan is kennisuitwisseling tussen projectleiders, breder dan alleen via de publieksinformatie. U kunt elkaar door inzicht in elkaars project beter vinden en inhoudelijk bij elkaar aansluiten. Wij delen enkel de body text van aanvragen en de lekensamenvattingen, en geen informatie over budget, vergunningen, enz. Reeds 39 projectleiders hebben inmiddels hun project hier geplaatst.

Vraag aan de projectleider/penvoerder: Kunt u akkoord gaan met het delen van uw subsidieaanvraag met de andere projectleiders uit de eerste ronde van Memorabel?

Door het Exceloverzicht in te vullen en akkoord te gaan met het delen van uw aanvraag, krijgt de projectleider toegang tot de beveiligde digitale omgeving waarin Memorabel projectleiders elkaars aanvragen en het volledige Excelbestand kunnen vinden.

Alvast hartelijk dank voor uw input.

Subsidievoorwaarden

Zoals u weet zijn aan de financiering voorwaarden verbonden. Deze subsidievoorwaarden kunt u downloaden via de website van ZonMw: www.zonmw.nl/subsidievoorwaarden.

Bij gerandomiseerd onderzoek met patiënten vraagt ZonMw om de gegevens van de studie aan te melden bij het Nederlands Trial Register (NTR). Zie informatie op www.trialregister.nl.

Ik wil u erop wijzen dat ZonMw pas een voorschot uitkeert als aan alle eisen voor het uitvoeren van het onderzoek is voldaan. Ik raad u dan ook aan eventuele procedures hiervoor tijdig te starten. Denkt u bijvoorbeeld aan een positief oordeel van een erkende medisch-ethische toetsingcommissie (METC), de Centrale Commissie Mensgebonden Onderzoek (CCMO), een projectvergunning van de Centrale Commissie Dierproeven (CCD), of een vergunning krachtens de Wet op het Bevolkingsonderzoek (WBO). Als u niet zeker weet of uw project dergelijke verklaringen of vergunningen nodig heeft, kunt u dit nagaan bij de betreffende instanties.

ZonMw bepaalt dat de bijlage Akkoord bekostiging wetenschappelijk onderzoek 2008 en het addendum, conform artikel 7 van het akkoord niet integraal van toepassing zijn op deze subsidie. Deze worden zoveel mogelijk analoog toegepast voor zover het akkoord of het addendum niet strijdig zijn met de Algemene subsidiebepalingen van ZonMw. De Algemene subsidiebepalingen van ZonMw zijn te allen tijde leidend. Zo zal ZonMw bijvoorbeeld altijd afrekenen op basis van werkelijke kosten.

Integriteit

Artikel 2, lid 3 van de Subsidiebepalingen van ZonMw impliceert dat de nationaal en internationaal aanvaarde normen van wetenschappelijk handelen worden nageleefd zoals neergelegd in de Nederlandse Gedragscode Wetenschapsbeoefening (VSNU, laatste herziene versie 31 oktober 2014), dan wel vergelijkbare codes voor niet-universitaire instellingen. In geval van (mogelijke) schending van voornoemde normen bij een door ZonMw gefinancierd project, dient ZonMw hiervan onverwijld op de hoogte te worden gesteld en dienen alle ter zake relevante documenten aan ZonMw te worden overgelegd.

ZonMw bepaalt dat de bijlage Akkoord bekostiging wetenschappelijk onderzoek 2008 en het addendum, conform artikel 7 van het akkoord niet integraal van toepassing zijn op deze subsidie. Deze worden zoveel mogelijk analoog toegepast voor zover het akkoord of het addendum niet strijdig zijn met de Algemene subsidiebepalingen

van ZonMw. De Algemene subsidiebepalingen van ZonMw zijn te allen tijde leidend. Zo zal ZonMw bijvoorbeeld altijd afrekenen op basis van werkelijke kosten.

Voortgangsverslag

ZonMw wil graag op de hoogte blijven van de voortgang van uw project. Van het programmasecretariaat ontvangt u te zijner tijd het verzoek om **halverwege de looptijd van het project** een voortgangsrapportage in te dienen. In dit voortgangsverslag wordt u gericht verzocht aan te geven op welke wijze u de opmerkingen van de commissie over kwaliteit en relevantie opvolgt gedurende het project. Daarnaast bent u verplicht tussentijdse wijzigingen te melden aan ZonMw. Pas na goedkeuring door ZonMw zijn de wijzigingen toegestaan.

Kennisbenutting

Resultaten van het project kunnen toepassing vinden in de praktijk, maar ook een rol spelen bij het maken van beleid, een volgende stap vormen in een wetenschappelijke carrière of de basis vormen voor een nieuw project. Om aan te geven wat er met de resultaten gebeurt, stellen wij u in voortgangs- en eindverslag diverse vragen over verspreiding- en implementatie. Ook dienen publicaties over en resultaten van het project tot vier jaar na afronding via ProjectNet aan ZonMw te worden aangeboden. Daarnaast bent u verplicht om ZonMw in deze periode te informeren over het gebruik van de resultaten.

Datamanagement

Op basis van artikel 20 van de Subsidiebepalingen van ZonMw moeten alle subsidieontvangers een datamanagementplan opstellen. Wij ontvangen graag uiterlijk **8 december 2016** een eerste versie. Het format voor het datamanagementplan en de uitleg erbij is te vinden op www.zonmw.nl/ttd. U kunt het als PDF toesturen naar memorabel@zonmw.nl. Gedurende uw project kunt u wijzigingen of aanvullingen doorvoeren. Indien u geen dataverzameling opbouwt, kunt u dat melden via memorabel@zonmw.nl.

Mocht u nog vragen hebben over deze brief, neemt u dan gerust contact op met de medewerker die in het briefhoofd vermeld staat. Als u ontevreden bent over de wijze waarop ZonMw uw aanvraag heeft behandeld, kunt u een klacht indienen (zie hieronder). Vermeld in uw communicatie met ZonMw altijd het projectnummer. Nu uw aanvraag gehonoreerd is, vervalt het oorspronkelijke nummer en geldt het nieuwe projectnummer: **733050705**.

Ik wil u nogmaals feliciteren met de honorering van uw subsidieaanvraag. Veel succes bij de uitvoering van uw project!

Met vriendelijke groet,
namens het bestuur,

Henk J. Smid
directeur

Bijlage(n)

- Meldingsformulier start project (bestemd voor hoofdaanvrager / projectleider/penvoerder)
- Overzicht gegevens projecten Memorabel (bestemd voor projectleider/penvoerder. Om deze aan te vullen wordt deze ook nagezonden per e-mail)

Kopie

Mr. M. Span, Christelijke Hogeschool Windesheim

Tegen deze beschikking kunt u bezwaar maken. In dat geval stuurt u binnen zes weken na de dag waarop het besluit bekend is gemaakt een bezwaarschrift aan het bestuur van ZonMw, t.a.v. Commissie Bezwaarschriften ZonMw, Postbus 93 245, 2509 AE Den Haag. Meer informatie over signaleren, klagen en bezwaar maken? Raadpleeg de website: www.zonmw.nl/signalerenklagenbezwaarmaken